

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2023 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

w sprawie J. W., D. C. , R. K., M. K., P. Ż., S. G., D. G. , M. K., A. N., C. W. , M. K. i H. K.,

wniosków obrońców skazanych o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 4 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa 17/20, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. akt II K 42/18,

na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł

wniosków nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Wszystkie w/w osoby zostały skazane za przestępstwo z art. 158 § 3 k.k. W kasacjach obrońcy podnieśli w pierwszej kolejności wystąpienie bezwzględnej podstawy odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., skargi te zawierają także wnioski o wstrzymanie wykonania orzeczenia do czasu rozpoznania przez Sąd Najwyższy wniesionych kasacji. Nadto obrońca skazanych – J. W., D. C., R. K., M. K., P. Ż. i S.G., obrońca skazanego A. N. oraz obrońca skazanych C. W., M. K. i H. K., zarzucili rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia.

Obrońca skazanych D. G. i M.K. oparł swoje wnioski o wstrzymanie wykonania orzeczenia na samym zarzucie nienależytego obsadzenia składu Sądu

odwoławczego. Generalnie więc wszyscy obrońcy podnosili, że wnioski o wstrzymanie wykonania orzeczenia są zasadne przede wszystkim z uwagi na fakt, iż w realiach niniejszego postępowania zachodzi wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji, a w konsekwencji, wykonanie kary przed rozpoznaniem kasacji spowodowałoby dla skazanych wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki. Dodatkowo obrońca C. W., M. K. i H. K. podniósł okoliczności natury zdrowotnej, osobistej i rodzinnej, w szczególności związane ze stanem zdrowia samych skazanych bądź ich najbliższych, a także powołał się na konieczność zapewnienia przez skazanych opieki nad dziećmi lub chorymi członkami rodziny.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wnioski złożone przez obrońców skazanych nie zasługiwały na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z regułą wyrażoną w art. 9 § 1 k.k.w. postępowanie wykonawcze wszczyna się bezzwłocznie, gdy orzeczenie stało się wykonalne, a wyrok - w myśl art. 9 § 2 k.k.w. - staje się wykonalny z chwilą jego uprawomocnienia. Wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. ma więc generalnie charakter wyjątkowy, a potrzeby jej zastosowania nie może uzasadniać sama czynność wniesienia kasacji. W rezultacie więc takie wstrzymanie - co do zasady - powinno być stosowane wówczas, gdy ranga zarzutów kasacyjnych i wysoki stopień ich uprawdopodobnienia prowadzi do wniosku, że wykonywanie kary przed rozpoznaniem kasacji, spowodowałoby dla skazanego wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki i tym samym łączyłoby się z wyraźnym, nieuzasadnionym pokrzywdzeniem skazanego.

W związku z podniesionym we wszystkich kasacjach zarzutem z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. należy stwierdzić, że o ile rzeczywiste wystąpienie bezwzględnej podstawy odwoławczej - nie przesądzając tej kwestii - może rodzić (na ogół rodzi) jego oczywistą zasadność, nie prowadzi to jednak automatycznie w każdym bez wyjątku przypadku do konieczności wstrzymania wykonania orzeczenia. Jakkolwiek w sytuacji stwierdzenia jednej z bezwzględnych podstaw odwoławczych z art. 439 § 1 k.p.k. sąd uchyla zaskarżone orzeczenie niezależnie od wpływu tego chybienia na jego treść, to należy kwestię ewentualnego uruchomienia instytucji z art. 532 § 1

k.p.k. badać także w kontekście tego, czy ta „możliwość narażenia skazanego na poważne i niepowetowane dolegliwości w wypadku wykonania orzeczenia”, odnosi się do sytuacji, gdy w wyniku uchylenia zaskarżonego wyroku realnie rysuje się w dalszym postępowaniu perspektywa uniewinnienia oskarżonego, względnie umorzenia wobec niego postępowania. Podkreślenia wymaga bowiem ta okoliczność, że przedmiotem rozważań związanych z oceną przez Sąd Najwyższy zasadności złożonego w trybie art. 532 § 1 k.p.k. wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia nie może być całościowa i merytoryczna ocena trafności i zasadności podniesionych w kasacji merytorycznych zarzutów odnoszących się do rzetelności kontroli instancyjnej. Taka ocena może zostać rozstrzygnięta dopiero w trakcie rozpoznawania na rozprawie bądź posiedzeniu wniesionych kasacji. Brak bowiem możliwości uznania na tym etapie, jeszcze przed merytorycznym rozpoznaniem sprawy, że *prima facie* zarzuty podniesione w kasacji wskazują na tak poważne błędy w kontroli apelacyjnej dotyczącej czynienia ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji, że powinny one prowadzić do uchylenia wyroku Sądu odwoławczego i powtórzenia tego postępowania, chociaż oczywiście nie można wykluczyć takiej możliwości (zob. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2014 r., II KK 361/13, LEX nr 1427396*).

Innymi słowy, przy analizie potrzeby wstrzymania wykonania zaskarżonego orzeczenia w związku z wniesieniem kasacji posiłkowo należy posługiwać się także rezultatem oceny, czy ewentualne wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia zarzutu bądź zarzutów sformułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia doprowadziłoby do wydania przez Sąd Najwyższy orzeczenia skutującego potrzebą odstąpienia od dalszego wykonywania wobec skazanego orzeczonej w stosunku do niego kary. Nie w każdym bowiem przypadku stwierdzenia istnienia wysokiego prawdopodobieństwa uwzględnienia zarzutów kasacyjnych nieodzowne stanie się wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia - także z uwagi na uwarunkowania wynikające z innych zaszłości współkształtujących aktualny status prawny skazanego w płaszczyźnie wykonywania wobec niego orzeczenia.

Ponieważ obrońca skazanych C. W., M. K. i H. K. uzasadniał potrzebę wstrzymania wykonania orzeczenia dodatkowo sytuacją osobistą i rodzinną skazanych, to trzeba stwierdzić, że nieodwracalne skutki i niepowetowane straty,

jakie wykonanie wyroku niesie dla sytuacji rodzinnej, zdrowotnej lub zawodowej skazanego, mogłyby być wzięte pod uwagę w razie skorzystania przez skazanego z jednej z instytucji prawa karnego wykonawczego, ale nie przy rozpoznaniu wniosku o wstrzymanie wykonania wyroku w trybie art. 532 § 1 k.p.k. Wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia nie może znaleźć zastosowania, gdy jako przesłanki wskazywane są okoliczności dotyczące sytuacji osobistej strony (np. stan jej zdrowia), rodzinnej (obowiązek utrzymania rodziny), czy majątkowej (zapewnienie sobie lub rodzinie środków utrzymania), gdyż te okoliczności mogą być powołane we wniosku o odroczenie wykonania kary lub zarządzenie przerwy w odbywaniu kary.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.
[SOP]

ał